

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Den 28de Mai i Danske Samfund

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Den 28de Mai i Danske Samfund", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1841_700-com-root.pdf (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

Digtet med førstelinjen "Det Gamle det giælder nu lidt kun paa Jord" blev trykt første gang i *Sange til Maifesten i Danske Samfund* (1841). Det kommenterede førstetryk kan læses i sin helhed ved at klikke her.

skriftlig udfærdigelse fra kongen, hvorved noget forkyndes, påbydes eller bevilges. Sigter til den kongelige forordning af 28. maj 1831, hvormed stænderforsamlingerne i Danmark og hertugdømmerne blev indført.

De Rådgivende Provinsialstænder, ofte kaldet stænderforsamlingerne.

De Rådgivende Provinsialstænders (ofte kaldet stænderforsamlingerne).

bevilgede, tildelte.

De Rådgivende Provinsialstænder, ofte kaldet stænderforsamlingerne.

generelt.

mine herrer.

helt.

den skriftlige udfærdigelse fra kongen, hvorved noget forkyndes, påbydes eller bevilges. Sigter til den kongelige forordning af 28. maj 1831, hvormed stænderforsamlingerne i Danmark og hertugdømmerne blev indført.

af de kommende slægtled.

ganske vist.

De Rådgivende Provinsialstænder, ofte kaldet stænderforsamlingerne.

allerede.

helt åbenlyst.

dvs. omhu.

velsagtens.

De Rådgivende Provinsialstænder, ofte kaldet stænderforsamlingerne.

De Rådgivende Provinsialstænder, ofte kaldet stænderforsamlingerne.

tom snak.

De Rådgivende Provinsialstænder, ofte kaldet stænderforsamlingerne.

meget kloge.

uden lyder eller fejl.

flertallet, mængden.

den enevældige magt.

uden betænkelighed.

den enevældige magt.

åbenlyst.

dvs. drivfjedre, motivationsfaktorer.

ganske vist.

i høj grad.

åbenlyst.

forfædre.

den enevældige magt.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

må give (optativ).

åbenlyst.

enevældig magt.

højsindet.

mine herrer.

politisk forsamling, der repræsenterer folket.

i høj grad.

De Rådgivende Provinsialstænder, ofte kaldet stænderforsamlingerne.

samfundet.

politisk forsamling, der repræsenterer folket.

nedstemmes.

politisk forsamling, der repræsenterer folket.

De Rådgivende Provinsialstænder, ofte kaldet stænderforsamlingerne.

inden for.

betænkelig.

den grundlæggende lov.

De Rådgivende Provinsialstænders (ofte kaldet stænderforsamlingerne).

ganske vist.

inden for.

ensartetheden.

ensartethed.

hentydning til ordsproget 'Alle sko kan ikke slås over en læst', jf. Mau 1879, nr. 143; Grundtvig 1845, nr. 454.

stue eller sal, hvor rådet holder møde.

De Rådgivende Provinsialstænder, ofte kaldet stænderforsamlingerne. Stænderforsamlingerne i Danmark og hertugdømmerne Slesvig og Holsten holdt deres første møde i oktober 1835.

De Rådgivende Provinsialstænders (ofte kaldet stænderforsamlingerne).

samfundsånd, interesse for samfundets vel.

ganske vist.

De Rådgivende Provinsialstænder, ofte kaldet stænderforsamlingerne. Stænderforsamlingerne i Danmark og hertugdømmerne Slesvig og Holsten holdt deres første møde i oktober 1835.

dvs. syntes.

sprog, som ikke længere bruges aktivt som talesprog, fx oldgræsk og latin.

De Rådgivende Provinsialstænder, ofte kaldet stænderforsamlingerne.

dvs. røgte.

tryksag udgivet 1835-48, der udkom for hver af de fire stænderforsamlinger i Danmark og hertugdømmerne, og som bl.a. indeholdt referater fra deres forhandlinger.

ordbog.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

De Rådgivende Provinsialstænders (ofte kaldet stænderforsamlingerne).

derimod nok.

rådgivende forsamlinger i Danmark under enevælden, der bestod af en chef og et antal embedsmænd, der afgjorde mindre vigtige sager og gjorde indstillinger til kongen.

allerede.

dvs. etsteds.

forvaltning, der bestyrede statens indtægter og udgifter.

De Rådgivende Provinsialstænder, ofte kaldet stænderforsamlingerne.

således.

dvs. tvært imod, stik imod.

almen.

nedsættende betegnelse for dagblade, der kun beskæftiger sig med nuet; dårlige og betydningsløse blade.

jævne, fordringsløse.

De Rådgivende Provinsialstænder, ofte kaldet stænderforsamlingerne.

ganske vist, helt sikkert.

hvis, dersom.

De Rådgivende Provinsialstænder, ofte kaldet stænderforsamlingerne.

samfundets.

rigsrådet, sigter til at både Christoffer 2. og Valdemar 3. måtte regere under indskrænkede beføjelser og det politiske magtspil, der herskede i Danmark på denne tid.

samlebetegnelse for kongerne Valdemar 1. den Store og hans to sønner, Knud 6. og Valdemar 2. Sejr.

den politiske forsamling, der repræsenterer folket, her: De Rådgivende Provinsialstænder, ofte kaldet stænderforsamlingerne.

utvivlsomt.

gjort kort proces.

højere læreanstalt.

særegent.

rigsråd, sigter til at både Christoffer 2. og Valdemar 3. måtte regere under indskrænkede beføjelser og det politiske magtspil, der herskede i Danmark på denne tid..

De Rådgivende Provinsialstænders (ofte kaldet stænderforsamlingerne).

tydeligvis.

som er fuld af betydelige gerninger.

De Rådgivende Provinsialstænder, ofte kaldet stænderforsamlingerne. Stænderforsamlingerne i Danmark og hertugdømmerne Slesvig og Holsten holdt deres første møde i oktober 1835.

højere læreanstalt.

skal være (optativ).

leet eller gjort nar ad.

højere læreanstalt.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

ganske vist.

selvfølge.

ordsprog, jf. Mau 1879, nr. 6.840, og Grundtvig 1845, nr. 1.935.

agtværdige danske mænd.

som ikke er begyndt at bruge latinsk sprog.

agtværdige danske kvinder.

docerede, med langvarig tale.

ved prygl (eller under stor besvær og anstrengelse) tilegnede.

dvs. lukket. Det citerede henviser til Laurids Koks vise "Danmark, dejligst Vang og Vænge" 1. strofe, 2. vers (1695).

dvs. klassikere.

agtværdige danske mænd.

agtværdige danske kvinder.

belægge vores ord, dvs. udtrykke os på bedste måde.

hverken.

De Rådgivende Provinsialstænders (ofte kaldet stænderforsamlingerne).

folkevisen.

som er fyldt af aktivitet eller betydelige gerninger.

nuets, det timeliges.

velsagtens.

ordsprog, jf. Mau 1879, nr. 8.227.

De Rådgivende Provinsialstænders (ofte kaldet stænderforsamlingerne).

nysudsprunget træ, især bøgetræ, som ved majfesten plantedes i landsbyen og blev udsmykket på forskellig måde.

bo.

agtværdige danske mænd.

båret frugt, udrettet.

mangler.

i skarer.

hørt, erfaret.

Digtet med førstelinjen "Hjerter og Løver i sit Skjold" blev trykt første gang i *Sange til Maifesten i Danske Samfund* (1841). Det kommenterede førstetryk kan læses i sin helhed ved at klikke her.

Anvendt litteratur

- Grundtvig, N.F.S. (1845) *Danske Ordsprog og Mundheld, samlede og ordnede af Nik. Fred. Sev. Grundtvig*. København
- Kok, Laurids Olufsen (1695) "Danevirkevisen [Danmark, deiligst Vang og Vænge]" i *Et Hundrede Udvalde Danske Viser [...] Forøgede med det Andet Hundrede Viser Om Danske Konger, Kæmper og*

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

- Andre, Samt hosføjede Antegnelser, Til Lyst og Lærdom*, udg. Peder Syv. København
- Mau, Edvard (1879) *Dansk Ordsprogs-Skat*, bind 1-2. København